

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Wstęp	11
1. Podmiotowość prawnomiędzynarodowa	15
1.1 Pojęcie i podstawy teoretyczne	15
1.1.1 Pojęcie	15
1.1.2 Katalog	16
1.2 Państwa i ich status	17
1.2.1 Istota	17
1.2.2 Państwa jako podmioty pierwotne	19
1.2.3 Uznanie w prawie międzynarodowym	19
1.2.4 Kryteria	22
1.3 „Nowe” podmioty	23
1.3.1 Rozwój prawa międzynarodowego	23
1.3.2 Organizacje międzynarodowe	24
1.3.3 NGO’s i korporacje	25
1.3.4 Strona wojująca	26
1.4 Jednostka w prawie międzynarodowym	29
1.4.1 Istota	29
1.4.2 Podmiotowość jednostek	30
1.4.3 Responsibility to Protect	31
1.5 Wspólnoty ludzkie a prawo międzynarodowe	32
1.5.1 Teoria zbiorowych praw człowieka	32
1.5.2 Kontekst filozoficzny	33
1.5.3 Ludy (<i>peoples</i>)	34
1.5.4 Narody	36
1.5.5 Ludność zamieszkująca określone terytorium (wspólnota teryto- rialna)	37
1.5.6 Mniejszości narodowe/etniczne	39
1.5.7 Ludy tubylcze	42
1.6 Synteza – prawo do samostanowienia a podmiotowość prawnomiędzy- narodowa	43

2. Prawo do samostanowienia	47
2.1 Geneza	47
2.1.1 Teoria umowy społecznej, prawa naturalne i demokracja	47
2.1.2 Historia nowożytna	49
2.1.3 Okres dwudziestolecia międzywojennego	50
2.2 Pojęcie i podstawy teoretyczne	52
2.2.1 Pojęcie	52
2.2.2 Prawo kolektywne a prawo indywidualne	54
2.3 Źródła	55
2.3.1 Umowy międzynarodowe	55
2.3.2 Zwyczaj	58
2.3.3 Uchwały organizacji międzynarodowych	58
2.3.4 Orzecznictwo	60
2.3.5 Doktryna	63
2.3.6 Prawo wewnętrzne	65
2.4 Zakres przedmiotowy	66
2.4.1 Uwagi wprowadzające	66
2.4.2 Prawo do wyboru formy rządu	67
2.4.3 Prawo do autonomii	68
2.4.4 Prawo do dysponowania bogactwami naturalnymi i prawo do rozwoju	69
2.4.5 Prawo do utworzenia państwa	70
2.4.6 Prawo do secesji	71
2.4.7 Prawo do integracji lub stowarzyszenia z istniejącym państwem	74
2.4.8 Prawo do uznania	74
2.4.9 Prawo do równości	75
2.4.10. Prawo do walki narodowyzwolenczej	76
2.4.11 Prawo do wystąpienia z organizacji międzynarodowej	77
2.5 Charakter prawa do samostanowienia ludów	79
2.5.1 Polityczny	79
2.5.2 Normatywny	80
2.5.3 „Ius cogens”	81
2.6 Adresaci norm	82
2.6.1 Podmioty uprawnione	82
2.6.2 Podmioty zobowiązane	83
2.7 Zasada samostanowienia a zobowiązania międzynarodowe jej podmiotów	85
2.8 Synteza – wykładnia prawa do samostanowienia narodów	86
3. Stosowanie prawa do samostanowienia	89
3.1 Ewolucja interpretacji prawa do samostanowienia	89
3.1.1 „Salt water doctrine”	89
3.1.2 Samostanowienie jako prawo człowieka (Zimbabwe)	90
3.1.3 Samostanowienie w walce z apartheidem (Namibia)	92
3.1.4 Prawa ludów pod okupacją i obcą dominacją (Bangladesz i Timor-Leste)	93

3.1.5 Samostanowienie w kontekście dezintegracji państwa (Jugosławia i ZSRR)	95
3.1.6 Doktryna konsensualna (Quebec i Szkocja)	97
3.1.7 Koncepcja secesji zaradczej (Kosowo)	98
3.2 Konflikty z innymi normami	100
3.2.1 Zasada „uti possidetis”	100
3.2.2 Zasada integralności terytorialnej	101
3.2.3 Zasada nienaruszalności granic	103
3.3 Konflikty zbrojne	104
3.3.1 Walki narodowowyzwoleńcze	104
3.3.2 Ograniczanie prawa do samostanowienia	106
3.3.3 Interwencja w imię samostanowienia	108
3.4 Ius post bellum	109
3.4.1 Pojęcie	109
3.4.2 Wykorzystanie zasady samostanowienia	111
3.5 Metody wykonywania prawa do samostanowienia	112
3.5.1 Uwagi wprowadzające	112
3.5.2 Plebiscyt i referendum	113
3.5.3 Konsultacje i umowy	114
3.5.4 Działania społeczności międzynarodowej	116
3.6 Współczesne przypadki powoływania się na prawo do samostanowienia	117
3.6.1 Uwagi wprowadzające	117
3.6.2 Cypr	118
3.6.3 Krym	119
3.6.4 Abchazja i Osetia Południowa	120
3.7 Synteza – stosowanie prawa do samostanowienia	121
Zakończenie	125
Bibliografia	129
Summary	147